

Bruxelles, 26 noiembrie 2024
(OR. en)

15610/24

SOC 834
EMPL 570
COH 68
ANTIDISCRIM 157

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Consiliul
Subiect:	Proiect de concluzii ale Consiliului privind îmbunătățirea accesului la serviciile de facilitare și la serviciile de ocupare a forței de muncă în vederea promovării incluziunii sociale a persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv a romilor, prin reducerea inegalităților teritoriale – <i>Aprobare</i>

1. Președinția a pregătit un proiect de concluzii ale Consiliului privind îmbunătățirea accesului la serviciile de facilitare și la serviciile de ocupare a forței de muncă în vederea promovării incluziunii sociale a persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv a romilor, prin reducerea inegalităților teritoriale
2. Concluziile au fost examinate de Grupul de lucru pentru chestiuni sociale la 2 septembrie, 4 octombrie și 4 noiembrie 2024.
3. S-a ajuns la un acord de principiu cu privire la proiectul de text, astfel cum figurează în anexa la prezenta notă.
4. Comitetul Reprezentanților Permanenți a confirmat acordul asupra textului la 22 noiembrie 2024.
5. Consiliul EPSCO este invitat să aprobe concluziile, astfel cum figurează în anexa la prezenta notă.

**Proiect de concluzii ale Consiliului
privind îmbunătățirea accesului la serviciile de facilitare și la serviciile de ocupare a forței de
muncă în vederea promovării incluziunii sociale a persoanelor expuse riscului de sărăcie sau
de excluziune socială, inclusiv a romilor, prin reducerea inegalităților teritoriale**

RECUNOSCÂND CĂ:

1. Respectarea demnității umane, a libertății și a drepturilor omului reprezintă valori fundamentale ale Uniunii Europene. UE s-a angajat să elimine inegalitățile, să combată sărăcia și excluziunea socială, să combată discriminarea și să consolideze coeziunea economică, socială și teritorială.

2. Pilonul european al drepturilor sociale subliniază, printre altele, că orice persoană are dreptul la educație, formare profesională și învățare pe tot parcursul vieții favorabile incluziunii și de înaltă calitate (principiul 1), la egalitate de șanse (principiul 3) și la sprijin activ pentru ocuparea forței de muncă (principiul 4). În plus, copiii au dreptul la protecție împotriva sărăciei și la servicii de educație și de îngrijire a copiilor preșcolari de calitate și accesibile din punct de vedere financiar (principiul 11). Acestea din urmă pot contribui, de asemenea, la egalitatea dintre femei și bărbați, care trebuie asigurată în toate domeniile (principiul 2). Orice persoană care nu dispune de resurse suficiente are dreptul la un venit minim adecvat care să îi asigure un trai demn în toate etapele vieții și dreptul de acces efectiv la bunuri și servicii de facilitare (principiul 14) și orice persoană are dreptul la asistență medicală preventivă și curativă accesibilă din punct de vedere financiar (principiul 16). Pilonul se referă, de asemenea, la accesul la locuințe sociale sau la asistență pentru locuințe pentru persoanele aflate într-o situație dificilă (principiul 19) și la accesul la servicii esențiale de bună calitate (principiul 20).

3. Recomandarea Consiliului privind egalitatea, incluziunea și participarea romilor, adoptată de Consiliu în 2021, a invitat statele membre să își consolideze eforturile de prevenire și combatere eficace a excluziunii sociale și economice și a cauzelor profunde ale acesteia și, în acest scop, să urmărească o abordare integrată. Pe lângă prevenirea și combaterea atitudinilor negative față de romi ca prioritate transversală în cadrul luptei împotriva discriminării și a segregării, pentru toate obiectivele sectoriale vizate de recomandare, cum ar fi educația, ocuparea forței de muncă, asistența medicală, locuințele și serviciile esențiale, Consiliul a recomandat statelor membre să asigure un acces egal efectiv, fără bariere, la aceste servicii. A recomandat, de asemenea, ca statele membre să încurajeze autoritățile locale și regionale să își dezvolte sau să își actualizeze planurile de acțiune locală ori de desegregare sau cadrele strategice, și ca acestea să includă măsuri, situații de referință, valori de referință, obiective măsurabile și alocări de fonduri.
4. În orientările sale pentru planificarea și punerea în aplicare a cadrelor strategice naționale pentru romi, Comisia Europeană recomandă ca respectivele cadre strategice naționale pentru romi să direcționeze intervențiile la nivel teritorial, pentru a se asigura faptul că acestea țin seama de condițiile locale și îmbină acțiunile orientate către aspecte teritoriale cu acțiuni orientate către aspecte sociale în cadrul unor intervenții ample (de exemplu, pentru a combate sărăcia extremă) și combat excluziunea digitală a romilor. Statele membre sunt încurajate să se asigure că romii beneficiază efectiv de aceste intervenții. Indicatorii necesari pentru monitorizare, care reflectă segregarea rezidențială, aspectele geografice ale situației romilor și accesul la servicii și infrastructură în diferite zone, urmează să fie dezvoltați în continuare.
5. Recomandarea Consiliului din 2021 de instituire a unei Garanții europene pentru copii recomandă statelor membre să garanteze că copiii aflați în dificultate au acces efectiv și, după caz, gratuit la serviciile care intră în domeniul său de aplicare. În acest scop, statelor membre li se recomandă să urmeze o abordare integrată și multidisciplinară atunci când abordează dimensiunea teritorială a excluziunii sociale, luând în considerare nevoile specifice ale copiilor în funcție de diversitatea zonelor urbane, rurale, izolate sau defavorizate.

6. Recomandarea Consiliului din 2023 privind dezvoltarea condițiilor-cadru ale economiei sociale subliniază contribuția economiei sociale la incluziunea socială a grupurilor defavorizate și subreprezentate. Statelor membre li se recomandă să instituie sau să încurajeze inițiative de parteneriat care implică entitățile din economia socială în elaborarea și punerea în aplicare a politicilor active în domeniul pieței forței de muncă, precum și a serviciilor sociale și de îngrijire centrate pe oameni.
7. În rezoluția sa adoptată în 2022, Parlamentul European a subliniat că mulți romi din Europa trăiesc în continuare în sărăcie și sunt excluși din punct de vedere social, o problemă care este strâns legată de segregarea teritorială și de accesul inegal la servicii. Acesta a remarcat că mulți romi trăiesc în regiuni dezavantajate din punct de vedere socioeconomic și a invitat Comisia și statele membre să abordeze de urgență, într-un mod cuprinzător și eficace, cu politici și finanțare adecvate, situația romilor care trăiesc în așezări.
8. Raportul Grupului la nivel înalt privind viitorul protecției sociale și al statului social în UE subliniază „importanța unui stat social echitabil și favorabil incluziunii” și constată, printre altele, că digitalizarea și schimbările tehnologice prezintă atât riscuri, cât și oportunități, în timp ce decalajele în materie de competențe și de acces la tehnologia informației prezintă riscul de a duce la o creștere a inegalităților. În plus, raportul sugerează că evoluțiile tehnologice creează oportunități pentru organizarea și eficiența protecției sociale. Având în vedere aceste elemente, Grupul la nivel înalt recomandă, printre altele, ca statele membre să îmbunătățească furnizarea de servicii la nivel local și să valorifice la maximum oportunitățile de digitalizare. De asemenea, recomandă ca incluziunea socială și accesul egal la transportul public să facă parte din planificarea urbană și rurală și să fie sprijinite prin subvenții publice, acordându-se o atenție deosebită zonelor defavorizate.
9. Uniunea Europeană și statele sale membre depun eforturi continue pentru a consolida coeziunea economică, socială și teritorială. Prin politica sa de coeziune, UE urmărește să reducă disparitățile dintre nivelurile de dezvoltare ale diferitelor regiuni, acordând o atenție deosebită zonelor rurale, zonelor afectate de tranziția industrială și regiunilor cu handicapuri naturale sau demografice grave și permanente. UE sprijină punerea în aplicare a obiectivelor convenite care promovează coeziunea teritorială și dezvoltarea socioeconomică prin finanțarea politicii de coeziune, cu un accent deosebit pe regiunile mai puțin dezvoltate.

10. Fondul social european Plus (FSE+) este un instrument-cheie de finanțare al UE pentru investiții în ocuparea forței de muncă, educație și competențe, precum și în incluziunea socială. Acesta sprijină, printre altele, promovarea integrării socioeconomice a comunităților marginalizate, cum ar fi romii și resortisanții țărilor terțe, inclusiv migrații, precum și integrarea socială a persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv a persoanelor celor mai defavorizate și a copiilor. Toate statele membre sunt obligate să aloce cel puțin 25 % din resursele Fondului social european Plus (FSE+) pentru promovarea incluziunii sociale și cel puțin 3 % pentru măsuri de sprijinire a celor mai defavorizate persoane, combătând privațiunile materiale prin furnizarea de alimente și/sau asistență materială de bază și furnizând măsuri de însoțire care să sprijine incluziunea socială a acestora, sau promovând integrarea socială a persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială. Statele membre cu un nivel al sărăciei în rândul copiilor peste media UE trebuie să aloce cel puțin 5 % din resursele lor provenind din FSE+ pentru a o combate.
11. Evidențiind succesele politicii de coeziune a UE, în special în ceea ce privește convergența ascendentă continuă în UE, cel de al nouălea raport al Comisiei privind coeziunea economică, socială și teritorială, publicat în martie 2024, subliniază că disparitățile teritoriale persistă și afectează dezvoltarea economică și socioeconomică generală a Europei. Nu toate regiunile beneficiază de aceeași dinamică de creștere. Aceste diferențe în ceea ce privește tendințele economice se reflectă parțial în diferențele de pe piața forței de muncă și din domeniul educației și, în pofida convergenței observate în UE, există în continuare provocări, cum ar fi inegalitățile de la nivel infranațional dintre marile zone metropolitane și alte regiuni rămase în urmă, inclusiv regiunile prinse într-o „capcană a dezvoltării”. Raportul subliniază, de asemenea, că în regiunile urbane oamenii au un acces mai bun la educație și formare, precum și la servicii de sănătate. Regiunile metropolitane concentrează capitalul uman, asigură o înaltă calitate a serviciilor și, din acest motiv, atrag în mod natural investiții. Cu toate acestea, atractivitatea lor poate avea, de asemenea, un preț: congestionarea mai mare, provocările sociale și costurile locuințelor, care le pot submina competitivitatea. În general, polarizarea teritorială cauzată de divergențele interne în dezvoltarea socioeconomică poate submina competitivitatea statelor membre și a UE, precum și sustenabilitatea creșterii pe termen lung. Un model de dezvoltare mai policentric, bazat pe orașe mici și mijlocii și promovând accesibilitatea serviciilor publice în zonele îndepărtate de marile centre urbane, ar putea contribui la atenuarea acestor dezechilibre teritoriale.

12. În același raport, Comisia subliniază, de asemenea, că, între 2013 și 2019, proporția persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială (AROPE) a scăzut de la 35 % la 28 % în regiunile mai puțin dezvoltate, rămânând neschimbată la 19 % în regiunile mai dezvoltate. Rata AROPE în UE a scăzut între 2015 și 2019 și a rămas neschimbată de atunci până în 2022 în orașe, suburbii și zone slab populate. În cei șapte ani până în 2022, această rată a scăzut în medie cu 2,4 puncte procentuale, ajungând la 22 %, iar scăderea a fost deosebit de mare în zonele rurale (4,3 puncte procentuale), iar în anumite state membre scăderea a fost chiar mai mare (7,4 puncte procentuale).
13. Dacă nu sunt abordate, provocările demografice pot deveni o constrângere pe termen lung pentru competitivitatea UE și o amenințare tot mai mare la adresa coeziunii, din cauza riscului de adâncire a disparităților dintre regiuni și în interiorul acestora. Aceste provocări sunt cele mai acute în zonele și regiunile îndepărtate și rurale, unde provocările legate de depopulare, îmbătrânirea demografică și scăderea forței de muncă sunt cele mai răspândite. Astfel, un pas necesar și eficient în lupta împotriva sărăciei și excluziunii sociale este reducerea inegalităților teritoriale, inclusiv prin îmbunătățirea accesului la servicii la nivel local, ceea ce poate contribui la competitivitatea UE.
14. În 2022, 7,6 %¹ dintre persoanele expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială din Uniunea Europeană nu și-au putut permite să aibă o conexiune la internet, comparativ cu 2,4 % din populația totală a UE², ceea ce indică disparități semnificative între statele membre. În 2023, doar 56 % dintre persoanele cu vârste cuprinse între 16 și 74 de ani din UE aveau cel puțin competențe digitale de bază³. De asemenea, este important decalajul dintre mediul urban și cel rural. În zonele rurale, accesul la conexiunile în bandă largă și la rețelele mobile poate fi limitat, de calitate inferioară sau la un cost mai mare⁴. În același timp, nivelul educației formale are un impact asupra nivelului competențelor digitale. Decalajul în ceea ce privește competențele digitale de bază între persoanele cu studii superioare (80 %) și cele fără educație formală sau cu un nivel scăzut de educație formală (34 %) în UE a fost de 46 de puncte procentuale⁵.

¹ În 2021, cifra a fost de 8,4 %.

² Comisia Europeană, Raport privind accesul la serviciile esențiale în UE, iunie 2023.

³ Eurostat, „Glosar: Indicatorul competențelor digitale”, august 2023.

⁴ Comisia Europeană, Raport privind accesul la serviciile esențiale în UE, iunie 2023.

⁵ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Skills_for_the_digital_age

15. Constatările sondajului din 2021 privind romii realizat de Agenția pentru Drepturi Fundamentale a UE (FRA) arată că romii din întreaga Europă se confruntă cu niveluri ridicate de privațiuni, marginalizare, discriminare și excluziune socială. Proporția romilor care trăiesc în gospodării expuse riscului de sărăcie variază de la o țară la alta⁶. 80 % dintre romi sunt expuși riscului de sărăcie (AROP), iar acest lucru nu s-a schimbat între 2016 și 2021. În medie, rata AROP este cea mai ridicată în rândul romilor care trăiesc în orașe (zone dens populate, 87 %) și în zonele rurale (zone slab populate, 83 %). În orașe și suburbii (zone cu densitate medie), rata este de 78 %. Rezultatele sondajului arată că mai mulți romi finalizează cel puțin învățământul secundar superior în zonele urbane în comparație cu zonele rurale. În ceea ce privește ocuparea forței de muncă, doar 43 % dintre romii cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani desfășurau o activitate remunerată în cele opt state membre ale UE⁷ care au făcut obiectul anchetei, indiferent dacă locuiau în zone rurale sau urbane.
16. În același raport, în medie, 55 % dintre romi au o conexiune la internet pentru uz personal atunci când este necesar. Proporția scade la 47 % pentru romii care trăiesc în zonele rurale și crește la 60 % pentru romii din orașe, localități și suburbii. Diferența este și mai mare atunci când se compară romii care trăiesc în gospodării expuse riscului de sărăcie (52 %) cu cei care nu trăiesc în astfel de gospodării (71 %). Doar 34 % dintre romii din zonele rurale au un calculator, comparativ cu 43 % în orașe și 42 % în orașe mici și suburbii.

⁶ Croația, Cehia, Grecia, Ungaria, Italia, Macedonia de Nord, Portugalia, România, Serbia și Spania.

⁷ Croația, Cehia, Grecia, Ungaria, Italia, Portugalia, România și Spania.

17. Avizul Comitetului European al Regiunilor subliniază rolul autorităților locale și regionale în asigurarea unui acces echitabil la serviciile esențiale. Avizul subliniază provocările cu care se confruntă furnizarea de servicii sociale, în special în zonele îndepărtate și insuficient deservite, din cauza disparităților în ceea ce privește infrastructura, accesul digital și personalul calificat, precum și a constrângerilor fiscale. Acesta pledează pentru o strategie cuprinzătoare de dezvoltare regională care să integreze reducerea sărăciei, incluziunea socială, alfabetizarea digitală și învățarea pe tot parcursul vieții, solicitând în același timp investiții specifice în zonele defavorizate. În plus, acesta subliniază, printre altele, necesitatea unor modele îmbunătățite de furnizare a serviciilor, a unei cooperări transfrontaliere consolidate, importanța modernizării infrastructurii digitale și a serviciilor de transport public. Pe lângă avizul respectiv, evaluările impactului cu aspecte teritoriale, cum ar fi cele efectuate în mod regulat de Comitetul European al Regiunilor, sunt importante pentru analizarea și atenuarea potențialelor efecte asimetrice ale măsurilor individuale ale UE în diferitele teritorii ale UE.

SUBLINIIND CĂ:

18. În pofida ușoarei îmbunătățiri a situației începând din 2019, aproximativ 95 de milioane de europeni au rămas expuși riscului de sărăcie sau de excluziune socială în 2023, ceea ce arată că atingerea obiectivului principal pentru 2030⁸ și a obiectivelor naționale de reducere a sărăciei va necesita progrese mai rapide și eforturi suplimentare înainte de sfârșitul deceniului. Deși statele membre se confruntă cu provocări diferite în ceea ce privește abordarea eficientă a nevoilor persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv ale romilor, promovarea coeziunii sociale și teritoriale și reducerea inegalităților teritoriale reprezintă un efort comun care poate sprijini îndeplinirea obiectivului UE de reducere a sărăciei, de competitivitate și de creștere durabilă și favorabilă incluziunii.

⁸ Unul dintre obiectivele principale ale Planului de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale pentru 2030 ale UE este reducerea cu cel puțin 15 milioane a numărului de persoane expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială (dintre care cel puțin 5 milioane ar trebui să fie copii) comparativ cu nivelul din 2019.

19. În funcție de circumstanțele lor naționale și în contextul mai larg al politicilor lor respective de incluziune socială și în conformitate cu cadrul strategic al UE privind romii, statele membre au pregătit cadre strategice naționale pentru romi în vederea sprijinirii romilor din UE în șapte domenii-cheie de interes: egalitatea, incluziunea, participarea, educația, ocuparea forței de muncă, sănătatea și locuințele. Deși obiectivul este egalitatea deplină, inclusiv combaterea și prevenirea atitudinilor negative față de romi și a discriminării, Comisia a propus obiective minime pentru 2030, care necesită punerea în aplicare a unor politici adecvate de către statele membre. Punerea în aplicare și monitorizarea acestor cadre necesită eforturi suplimentare, în strânsă cooperare cu toate părțile interesate relevante.
20. Inegalitățile teritoriale și sociale, inclusiv situația și localizarea teritorială a persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv a romilor, variază semnificativ de la un stat membru la altul. În abordarea Uniunii Europene privind dezvoltarea teritorială, se pune din ce în ce mai mult accentul pe instrumentele bazate pe planificarea teritorială strategică și pe diferitele caracteristici teritoriale, precum și pe importanța inovațiilor locale, iar stabilirea de parteneriate este un aspect din ce în ce mai important. În ceea ce privește practicile de dezvoltare regională și punerea lor efectivă în aplicare în statele membre, rămân multe oportunități neexploatate.

21. Deși Uniunea Europeană și statele sale membre depun eforturi continue pentru a promova coeziunea economică, socială și teritorială, pot fi identificate diferite provocări și decalaje în materie de convergență, nu numai între statele membre sau regiuni, ci și la nivel subregional. Anumite părți ale municipalităților (în special în orașele mai mari) sau chiar municipalități întregi, cum ar fi satele mai mici, pot deveni teritorii cu o pondere ridicată a persoanelor expuse riscului de excluziune socială. Provocări complexe, cum ar fi dezavantajele și schimbările socioeconomice, sunt adesea prezente în aceste teritorii defavorizate și pot cauza niveluri ridicate ale șomajului. Pe lângă lipsa serviciilor esențiale⁹, disponibilitatea serviciilor de facilitare de calitate¹⁰ și a serviciilor de ocupare a forței de muncă ce joacă un rol în incluziunea socială și contribuie la coeziunea socială este, de asemenea, o provocare caracteristică. Pe teritoriile defavorizate locuiesc adesea persoane care se confruntă cu sărăcia și cu multiple forme de excluziune, segregare și discriminare și care aparțin adesea minorităților, cum ar fi romii, sau provin dintr-un context de migrație.
22. Participarea și incluziunea deplină și activă a persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv a romilor, precum și măsurile de combatere a discriminării, a segregării și a atitudinilor negative față de romi sunt esențiale pentru asigurarea accesului egal și efectiv la servicii de facilitare și la servicii de ocupare a forței de muncă de calitate.

⁹ În conformitate cu principiul 20 al Pilonului european al drepturilor sociale, următoarele servicii includ: apă, salubritate, energie, transporturi, servicii financiare și comunicații digitale.

¹⁰ În conformitate cu Recomandarea Consiliului din 30 ianuarie 2023 privind un venit minim adecvat care să asigure incluziunea activă, „servicii de facilitare” înseamnă servicii care vizează nevoile specifice ale persoanelor care nu dispun de resurse suficiente, pentru a se asigura că acestea sunt capabile să se integreze în societate și, după caz, pe piața muncii, inclusiv servicii de incluziune socială, de exemplu asistență socială, consiliere, îndrumare, mentorat, sprijin psihologic, reabilitare și alte servicii de facilitare generale, inclusiv educație și îngrijire timpurie, asistență medicală, îngrijire pe termen lung, educație și formare și locuințe. [alineatul (2) litera (f)]

23. Măsurile universale completate de măsuri specifice vizează asigurarea incluziunii active. Rețelele de servicii, de infrastructură și sociale favorabile incluziunii la nivel local și regional, care asigură accesul efectiv și egal pentru toți, pot sprijini coeziunea socială și creșterea favorabilă incluziunii. În plus, disponibilitatea și accesibilitatea transportului sunt esențiale pentru accesul la serviciile de facilitare și la serviciile de ocupare a forței de muncă. O utilizare mai eficientă a resurselor la nivel regional, consolidarea rețelelor locale, consilierea și alte forme de sprijin sunt, de asemenea, factori importanți în ceea ce privește asigurarea durabilității evoluțiilor și a integrării lor subregionale și comunitare, precum și integrarea incluziunii sociale în evoluțiile regionale. Aceste măsuri ar trebui să includă o perspectivă de integrare a perspectivei de gen.
24. Tranziția digitală s-a accelerat în contextul globalizării și al progresului tehnologic. Pe lângă provocările pe care le prezintă, digitalizarea poate oferi beneficii sociale și economice semnificative și oferă oportunități de îmbunătățire a disponibilității unor servicii de facilitare și a unor servicii de ocupare a forței de muncă de calitate, accesibile și la prețuri abordabile. Cu toate acestea, ritmul rapid al tranziției digitale poate duce la excluziune digitală, persoanele fizice, gospodăriile, întreprinderile și zonele geografice având niveluri diferite de acces la tehnologiile informației și comunicațiilor, inclusiv la internet. Pentru a asigura incluziunea socială, este esențial să se ia măsuri de combatere a excluziunii digitale și de sprijinire a persoanelor aflate în dificultate, ținând seama de competențele lor digitale și lingvistice. De asemenea, este important să se asigure în continuare furnizarea de servicii nedigitale pentru a răspunde nevoilor persoanelor care se confruntă cu obstacole în calea utilizării serviciilor online. Este de asemenea important să se recunoască faptul că măsurile de digitalizare pot îngreuna accesul persoanelor aflate în dificultate la serviciile de care au nevoie.
25. Prezentul set de concluzii se bazează pe lucrările anterioare și pe angajamentele politice exprimate de Consiliul Uniunii Europene, de Comisia Europeană, de Parlamentul European și de părțile interesate relevante din acest domeniu, inclusiv pe documentele enumerate în anexă.

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE

26. În act de raportul Comisiei Europene privind punerea în aplicare a Recomandării Consiliului privind egalitatea, incluziunea și participarea romilor, care subliniază necesitatea de a consolida eforturile de punere în aplicare a recomandării, ținând seama de constatările Comisiei și de acest set de concluzii.

INVITĂ STATELE MEMBRE, în conformitate cu competențele și circumstanțele lor naționale

27. Să promoveze coerența, eficacitatea și integrarea strategiilor lor de dezvoltare regională și a politicilor lor locale și microregionale de incluziune socială, cu un accent deosebit pe persoanele expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv romii, cu scopul de a asigura accesul egal la servicii de facilitare de calitate și la servicii de ocupare a forței de muncă pentru toți, indiferent de locul în care trăiesc oamenii, prin:
- a. sprijinirea pregătirii și a punerii în aplicare a strategiilor sau a planurilor de acțiune bazate pe realitatea zonei, inclusiv, după caz, a măsurilor de desegregare teritorială, precum și menținerea sau dobândirea capacităților și a expertizei necesare pentru elaborarea strategiilor sau a planurilor respective, de exemplu prin elaborarea de orientări;
 - b. asigurarea unei guvernante adecvate sau consolidarea guvernantei pe mai multe niveluri existente și a unor mecanisme consacrate de consultare și participare, care să le permită celor care lucrează la diferite niveluri de guvernare în toate sectoarele relevante să colaboreze la planificarea, punerea în aplicare și evaluarea politicilor, precum și să își coordoneze și să își consolideze reciproc intervențiile și să le adapteze, pe baza unor date de înaltă calitate, prompte și fiabile, defalcate în funcție de sex și vârstă, la nevoile locale/microregionale ale persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv romii. Părțile interesate, cum ar fi societatea civilă, reprezentanții persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv romii, organizațiile și experții care lucrează pentru incluziunea socială, entitățile din sectorul economiei sociale și partenerii sociali, în conformitate cu rolul și autonomia acestora, ar trebui să fie implicați în mecanismele de consultare;

- c. sprijinirea cooperării teritoriale a autorităților locale, a municipalităților și a entităților teritoriale (inclusiv, după caz, în contexte transfrontaliere și transnaționale), astfel încât provocările legate de accesul la servicii de facilitare de calitate și la servicii de ocupare a forței de muncă să poată fi abordate printr-o utilizare mai eficientă a resurselor disponibile;
- d. îmbunătățirea identificării și cartografierii teritoriilor dezavantajate sau segregate din punct de vedere rezidențial (municipalități și/sau părți ale municipalităților) în care o mare parte a populației trăiește în sărăcie sau se confruntă cu excluziunea socială. Acest lucru se poate baza, de exemplu, pe o combinație adecvată de indicatori sociali și economici defalcați în funcție de sex și vârstă (de exemplu, inclusiv rata de ocupare a forței de muncă, nivelul veniturilor, privațiunile materiale, educația, formarea și competențele, asistența medicală, locuințele, transporturile sau, după caz, indicatorii privind persoanele care provin din familii de migranți etc.);
- e. îmbunătățirea cunoștințelor și a expertizei în rândul personalului relevant al prestatorilor de servicii prin sensibilizare și prin oferirea de cursuri de formare privind egalitatea de tratament și combaterea discriminării.
- f. sprijinirea, prin utilizarea fondurilor UE și naționale existente, a evoluțiilor locale/microregionale integrate care răspund provocărilor complexe din teritoriile defavorizate sau segregate din punct de vedere rezidențial.
- g. acordarea de atenție diferitelor caracteristici ale zonelor rurale și urbane și utilizarea și mai eficientă a oportunităților oferite de instrumentele existente, cum ar fi planificarea plasată sub responsabilitatea comunității sau planificarea socială, inclusiv în ceea ce privește evoluțiile care vizează incluziunea socială a persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv romii.
- h. utilizarea optimă a tuturor fondurilor disponibile, asigurând în același timp complementarități și abordări integrate, precum și sustenabilitatea pe termen lung a rezultatelor.
- i. monitorizarea și evaluarea periodică a impactului evoluțiilor și al fondurilor utilizate pentru incluziunea socială.

28. Să acorde atenție aspectelor teritoriale ale îmbunătățirii accesului la servicii de facilitare de calitate și la servicii de ocupare a forței de muncă, precum și combaterii inegalităților teritoriale care împiedică incluziunea socială. Ca mijloc posibil în acest scop, statele membre ar putea:
- a. să sprijine măsuri integrate care combină evoluțiile din domeniul ocupării forței de muncă, al incluziunii sociale, al locuințelor, al sănătății și îngrijirii pe termen lung și al îngrijirii copiilor, al educației și formării pentru a răspunde nevoilor persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv romii, cu un accent deosebit pe tineri, precum și femei și, după caz, persoane care provin din familii de migranți;
 - b. să utilizeze tehnologia digitală, inclusiv serviciile publice electronice, în vederea îmbunătățirii egalității în ceea ce privește accesul. Pentru a răspunde nevoilor persoanelor care se confruntă cu obstacole în calea utilizării serviciilor online, să asigure în continuare furnizarea adecvată de servicii nedigitale și disponibilitatea transportului public;
 - c. să sprijine accesul la tehnologiile digitale pentru persoanele expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv romii, prin dezvoltarea infrastructurii pentru îmbunătățirea conexiunilor la internet și prin luarea de măsuri concrete pentru îmbunătățirea competențelor digitale, reducând astfel excluziunea digitală;
 - d. să utilizeze oportunitățile oferite de tehnologia digitală pentru a reduce dezavantajele legate de competențe, în special în zonele periferice și îndepărtate, și
 - e. să implice sectorul privat în dezvoltarea și furnizarea de servicii de promovare a incluziunii sociale.

INVITĂ STATELE MEMBRE ȘI COMISIA EUROPEANĂ, ÎN CONFORMITATE CU COMPETENȚELE LOR RESPECTIVE,

29. Să asigure faptul că politicile comunitare și locale promovează dezvoltarea regională, reducând în același timp disparitățile interne, inclusiv segregarea și excluziunea spațială, și sprijinind accesul la serviciile relevante. Consolidarea cooperării între domeniile de politică relevante și între toate nivelurile de guvernare, asigurarea integrării perspectivei de gen, precum și luarea în considerare a nevoilor specifice ale persoanelor care trăiesc în același teritoriu dezavantajat (cum ar fi nevoile copiilor sau ale persoanelor cu handicap) sunt, de asemenea, factori-cheie pentru a se asigura că aspectele legate de incluziunea socială sunt bine reflectate și integrate în dezvoltarea regională, rurală și urbană.
30. Să depună eforturi pentru a urmări o abordare teritorială și pentru a evalua eficacitatea evoluțiilor din perspectivă teritorială în rapoartele și evaluările de la nivel național și de la nivelul UE privind punerea în aplicare a cadrelor strategice naționale, inclusiv pentru îmbunătățirea situației persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv romii, și a accesului acestora la servicii.

INVITĂ COMISIA EUROPEANĂ

31. Să ia în considerare importanța reducerii inegalităților teritoriale în noul plan de acțiune privind punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale și în viitoarea strategie a UE de combatere a sărăciei.
32. Să aibă în vedere revizuirea Cadrului european de calitate pe bază voluntară pentru serviciile sociale împreună cu Comitetul pentru protecție socială și, în acest context, să ia în considerare potențialul serviciilor sociale de a reduce inegalitățile teritoriale, precum și utilizarea digitalizării pentru a îmbunătăți accesul la servicii de facilitare de calitate și la servicii de ocupare a forței de muncă.

INVITĂ COMITETUL PENTRU PROTECȚIE SOCIALĂ ȘI COMITETUL PENTRU OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ, ÎN CONFORMITATE CU COMPETENȚELE LOR RESPECTIVE,

33. Să ia în considerare fezabilitatea și valoarea adăugată a îmbunătățirii indicatorilor sociali relevanți la nivelul UE, pentru a sprijini eforturile statelor membre de identificare a teritoriilor defavorizate, de îmbunătățire a accesului la servicii de facilitare de calitate și la servicii de ocupare a forței de muncă, precum și de monitorizare a evoluțiilor care vizează teritoriile defavorizate, ținând seama, în același timp, de indicatorii existenți și de datele defalcate în funcție de sex și vârstă.
34. Să inițieze și să încurajeze, în cooperare cu Comisia, schimbul de cunoștințe și de bune practici între statele membre, pe bază de voluntariat, în ceea ce privește identificarea, măsurarea și gestionarea inegalităților teritoriale, inclusiv prin strategii și planuri de acțiune locale și locale bazate pe date și dovezi de înaltă calitate, pentru a sprijini statele membre în eforturile lor analitice naționale.

Referințe

UE – nivel interinstituțional

- Pilonul european al drepturilor sociale

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1226&langId=ro>

Legislația UE

- Directiva 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000 de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică (JO L 180/22, 19.7.2000, p. 22)
- Regulamentul (UE) 2021/1057 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de instituire a Fondului social european Plus (FSE+) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1296/2013 (JO L 231/21, 30.6.2021)

Consiliul Uniunii Europene

- Recomandarea din 12 martie 2021 privind egalitatea, incluziunea și participarea romilor (JO C 93/1, 19.3.2021)
- Recomandarea (UE) 2021/1004 din 14 iunie 2021 de instituire a unei Garanții europene pentru copii (JO L 223/14, 22.6.2021)
- Recomandarea din 30 ianuarie 2023 privind un venit minim adecvat care să asigure incluziunea activă (JO C 41/1, 3.2.2023)
- Recomandarea din 27 noiembrie 2023 privind dezvoltarea condițiilor-cadru ale economiei sociale (JO C, 29.11.2023)
- Concluzii privind măsuri care să asigure accesul egal al romilor la locuințe adecvate și desegregate și care să abordeze problema așezărilor segregate (13517/23)

Parlamentul European

- Rezoluția Parlamentului European din 5 octombrie 2022 referitoare la situația romilor care trăiesc în așezări în UE [2022/2662(RSP)]

Comisia Europeană

- Orientările Comisiei Europene pentru planificarea și punerea în aplicare a cadrelor strategice naționale pentru romi [COM(2020) 620 final]
- Al nouălea raport privind coeziunea economică, socială și teritorială
https://ec.europa.eu/regional_policy/information-sources/cohesion-report_en
- Accesul la servicii esențiale: principalele provocări pentru persoanele cele mai vulnerabile – raport
https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&furtherNews=yes&newsId=10595&pk_source=newsletter&pk_medium=email&pk_campaign=eusocial_newsletter
- Agenda teritorială 2030 – un viitor pentru toate teritoriile
https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/brochures/2021/territorial-agenda-2030-a-future-for-all-places
- Comunicarea intitulată „Valorificarea talentelor în regiunile Europei” (5252/23 + ADD1)

Comitetul Regiunilor

- Avizul pe tema „Abordarea inegalităților teritoriale prin îmbunătățirea accesului la serviciile sociale”
- Evaluarea impactului teritorial
<https://cor.europa.eu/en/our-work/Pages/Territorial-Impact-Assessment.aspx>

Agencia pentru Drepturi Fundamentale

- Sondajul din 2021 privind romii
<https://fra.europa.eu/en/themes/roma>
- Egalitatea în UE la 20 de ani de la punerea inițială în aplicare a directivelor privind egalitatea
<https://fra.europa.eu/en/publication/2021/fra-opinion-eu-equality-20-years>
- Raportul privind drepturile fundamentale 2024
<https://fra.europa.eu/en/publication/2024/fundamental-rights-report-2024>

Altele

- Raportul Grupului la nivel înalt privind viitorul protecției sociale și al statului social în UE

https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=88&eventsId=2057&furtherEvents=yes&pk_source=newsletter&pk_medium=email&pk_campaign=eusocial_newsletter
